

NORSK AMATØRGEOLOGISK SAMFUNN

NAGS

-NYTT

1. ÅRGANG

NR.1

Det er med glede vi kan presentere det første nummeret av "NAGS-NYTT" Foreningen hadde ikke rundet ettårs merket før det skjedde og vi må ha lov til å gratulere redaksjonskomiteen med resultatet.

"NAGS-NYTT" er foreløbig ett arbeidsnavn, opplag og format er beskjedent Om den er levedyktig og hvordan den framtidige utførelsen skal bli vet vi ikke noe om. Det avhenger helt og holdent av mengden av stoff som medlemmene kan produsere.

Vel- sett igang - redaksjonen venter på ditt bidrag til nr.2.

Formannen.

Vi åpner allerede første nummer med 3 signaturer som vi håper skal kunne gå igjen regelmessig. Vårt siktepunkt er å ende opp med en formidabel stab av korrespondenter fra hele landet, som kan gjesteopptre under hvert sitt merke.

SIDEN SIST - vil for en stor del bestå av sekretærens beretning fra møter, meddelelser fra styret etc., samt løst og fast fra våre turer.

Ø. B. - står for vår fossil - Øyvind Bernatek -. Han vil dere lære å kjenne som en utmerket ekspert med en viten som er utrolig på bakgrunn av den enorme avstanden fram til hans pensjon.

MULDVARPENE - dekker over vår trofaste ildsjel og turlleder Tor Belstad som i sesongen kan iakttakes hver søndag morgen foran Østbanestasjonen. For de som har vært med ham på tur er hans selvvalgte bumerke nokså innlysende. Han kan også til tider iakttakes innendørs ved reflektert lys fra lysbilledskjermen.

Vi har bedt disse korrespondenter å fortelle litt om seg selv, for om mulig å forklare hvorfor folk blir slik. For ordens skyld tilføyer vi at korrespondentene skriver for egen regning, og ikke nødvendigvis er i samsvar med redaksjonen eller styret.

Red.

SIDEN SIST

Vårt første ordinære årsmøte blev avholdt 15 februar 1973 i Maskinistskolen.
Den oppsatte dagsorden var:

1. Valg av dirigent.
2. Beretning.
3. Regnskap.
4. Valg.

Forsamlingen hadde ingen bemerkninger til dagsorden.

Som dirigent ble valgt Trygve Skaug.

Formannen Johny Dalene leste beretningen som ble godkjent uten bemerkninger.

Regnskapet ble referert og godkjent.

Til post 4 var kun sekretæren og en revisor på valg.

Kirsten Solberg ble enstemmig valgt til sekretær, og Randi Riis til revisor.
Møtet blev hevet kl. 2000.

Kirsten Solberg
sekretær.

Det er nettopp nå tatt kontakt med Sørlandets geologiforening og Grenland geologiforening om samarbeid. Det hele er så ferskt at de har ikke rukket å svare oss ennå, men vi skal komme tilbake senere. Videre har vi også i disse dager tatt kontakt med Jysk Stenklubbs - Foreningen af Stenvenner og Den Fynske Stenklubb Danmark. Dette er alle kontakter som vi ser fram til å samarbeide med.

MINERALER - FOSSILER

Medlemstallet ligger i dag på ca. 60 og interessen spenner over et stort spekter. De to største hovedretningene er mineraler og fossiler og vi hadde tenkt å få igang en fossilgruppe og en mineralgruppe med henholdsvis Ø. Bernatek og T. Belstad som ledefossil og -mineral.

Skulle du være interessert i dette ber vi deg melde fra så fort som mulig slik at vi får sving på det før ferien. Hensikten er å bytte sten, utveksle erfaringer, bestemme "stuffer" m.v. Foreningens vanlige intensjoner vil ikke bli berørt av dette.

Form.

Her presenteres vårt emblem. Det er utført av Carl L. Lang. Vi mener det viser vårt virkeområde på en utmerket måte.

Navnet har vi valgt for å slå fast at vi har satt oss et litt høyere mål enn å drive en liten, lokal klubb. Norsk Amatørgеologisk Samfunn er dermed blitt et navn som går litt videre, slik grunn tanken var blant de som tok initiativet til å danne foreningen. NAGS - ble med små modifikasjoner vedtatt på ekstraordinær generalforsamling 16. november 1972.

Styret

KTENASITT

I høst dukket det opp et nytt mineral som ikke var funnet før her i Norge. Minerallet ble funnet på Glomsrudkollen i de gamle sinkgruvene og er av G. Raade ved Geologisk museum identifisert som Ktenasitt.

Ktenasitt er funnet bare en gang før i verden ved Lauron i Hellas. Minerallet er et kobber-sinksulfat som danner tynne blå-grønne plater. Det ble da funnet så små mengder at det var umulig å bestemme den kjemiske formel eksakt. Noen av våre medlemmer fant en del av minerallet under foreningens felles tur 3. september 1972.

Den første prøven ble levert museet av T. Garmo, Lom. Noe materiale er også levert av NAGS, men museet er fortsatt interessert i materiale fra funnet.

JODA

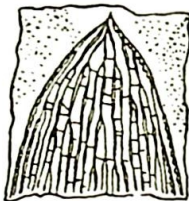

geoden

stein og hobbyutstyr
hønsveien 81
1375 høn

Ö.B.

Mitt navn er Øyvind Bernatek og jeg er født i 1956. For tiden går jeg i første klasse på Persbråten Gymnas. Jeg hadde lenge hatt moro av å samle på "pene sten", men i 1963 hendte det noe som jeg tror ble bestemmende for min senere interesse for fossiler og mineraler. Ved et rent tilfelle fant vi et pent eksemplar av en brachiopode i en veifylling. (Jeg visste ikke hva det var den gang, men det lignet et indianerhode med fjærpryd). Etter dette økte interessen gradvis og jeg fant etter hvert mange fossiler. På denne tiden begynte jeg også å vanke på Geologisk Museum og her kom jeg i kontakt med Steinklubben hvor jeg ble medlem i 1968. Her lærte jeg ganske meget og ble kjent med mange lokaliteter i Oslo-området. Jeg deltok i diverse turer og ekskursionsjoner og øket min samling av fossiler og mineraler. Etter noen år i foreningen overtok jeg som redaktør av Mi-Fo-posten (Steinklubbens organ). Jeg drog så å si hver eneste søndag ut for å samle fossiler, og jeg brukte nesten all fritiden til å sortere og ordne dem og til å tilegne meg nye kunnskaper gjennom lesing av lærebøker og artikler. I Steinklubben kom jeg i kontakt med folk som inviterte til å være med i NAGS hvor jeg nå skal lede fossilgruppen.

NORSK STEIN-HOBBY POSTBOKS 3702, GAMLEBYEN, OSLO

Vi leverer det nødvendige tilbehør til den nye steinslipe hobby som nu har gjort sitt inntog i Norge:

Slipepulver

Slipesteiner

Vannfast slipepapir

(også lærrets rondeller)

Filtskiver

Poleringsmidler

Diamantsagblader

Maskiner

Agater (råstein)

Doppevoks o. s. v.

Vår diplomgemolog er behjelpelig med veiledning av både slipeteknisk art såvel som gemologiske spørsmål.

Fossiler i Oslofeltet.

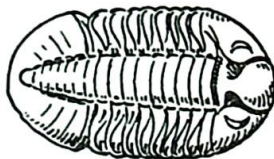
Fossiler eller forsteninger finner vi i Oslofeltet, først og fremst i de ikke-metamorfe avsetningsbergarter, i lag fra kambrium, ordovicium og silur. Det finnes også noen fra permtiden.

For 500 millioner år siden lå det et stort hav der hvor den Skandinaviske halvøy ligger nå. Det ble stadig ført ut sedimenter fra elver og bekker ut i havet og det er disse avsetningene som nå danner det sedimentære bergarter i Oslofeltet. I slutten av silurtiden var det kommet så meget slam og leire at vi fikk tørt land. Her rant det nå store floder med enkelte innsjøer med fersk- eller brakkevann. I disse floder og innsjøer levde det bl. a. urfisk og sjøskorpioner. Disse lagene finner vi godt bevart på Ringerike. På Sundvollen har man funnet den kjente sjøskorpionen *Mixopterus*. I slutten av silur ble også de tidligere avsetningene foldet. Den sandsten som vi finner bl. a. på Kolsås og Ringerike er ikke foldet slik som de underliggende skifre og kalksten, noe som tyder på at de er avsatt etter foldingene. De vanligste fossilene i de kambrosilurske hav er: Trilobitten, et leddyr som er delt i tre både på langs og på tvers. På hodeskoldet var det en fasiautar som sprakk opp hver gang dyret skiftet skall slik at øynene skulle komme hele ut.

Brachiopodene ligner svært på muslinger, men den har over og underskjell i stedet for høyre og venstre skall. Dyret var vokst fast på bunnen med en fot og levde av små mikroorganismer i sjøen. Dens indre oppbygning er også helt ulik muslingenes. I ordovicium og silur blir koraller, og bryozoa meget utbredte. Ofte danner disse sammen med andre kalkalger store rev. Slike rev finner vi på øyene utenfor Holmestrand på kapittelberget i Skien og mange andre steder.

Graptolitt er også en vanlig dyregruppe som levde i kolonier. Disse forsvinner imidlertid i silur. Nautiloider er blekksprutenes forløpere. De var delt inn i kammere som var gassfylte. Forrest satt dyret og bakerst avsatte den ballast så den skulle holde seg i likevekt. Gjennom en streng i midten, sifo, regulerte den gasstrykket så den kunne stige eller synke. Det fantes også en god del Gastropoder, muslingkreps og muslinger. Det har sikkert vært tang og taresorter der, men disse er ikke bevart da de ikke hadde noen harde deler som var bestandige nok til å ikke råtne bort.

Ø. B.

DIAMANTER • GULL • SØLV • TINN • MINERALER

GULLSMED
FRANS IVAR EEG

(INNEH. ARNE H. EEG)

«STENGRUBEN»

VI FØRER NORSKE OG UTENLANDSKE MINERALER.

HALSKJEDER AV STEN

RINGER " "

ANHENG " "

ASKEBEGER " "

RÅE STYKKER FOR STENSLIPING m. m.

PLASTESKER FOR BEVARING AV MINERALER

- I 6 STØRRELSER -

ALLE SLAGS SLIPTE STENER KAN SKAFFES.

DRONNINGENS GATE 27, OSLO 1.

DIAMANTER • GULL • SØLV • TINN • MINERALER

MULDVARPENE

Mine interesser for å samle stener, begynte da jeg var 8-10 år. Jeg har feiert i ytre Oslofjord siden jeg var et år. Det mine øyne så langs strendene vakte tanker for det underlige vakre som forekom, så derfor ble noen stener tatt vare på til "samling". Dette ble altså min hovedhobby. Skrev stil om "stensamlingen" til en tentamen i 1959. Først i 1964-65 ble bergartene mine sendt til analyse på Geologisk Museum. Min mor, far og jeg reiste meget omkring i Sør-Norge. Slik fikk jeg interesse for de store og små grubeanlegg og deres utdrevne mineraler. Samlet mange forskjellige malmstuffer.

Den 9. mai 1965 ble STEINKLUBBEN stiftet som opplysningstjeneste for ungdom. Her fikk jeg være med i styret og redaksjonen noen år. De unge samler mineraler og fossiler. Jeg har også fossilsamling og det eldste eksemplaret er 500 mill. år. Nå er mine interesser og erfaringer utvidet seg til krystalldannelser av mineraler og særlig de fargerike til smykkeframstilling. Mitt behov er å fatte krystaller og rå stener i skulpturelle smykker. Har en meget stor samling av krystallvarianter. Ble med på et av kursene til AOF om mineraler. Der fikk jeg være med i "familien" og ble valgt til turlleder, fordi jeg var kjent med forekomster og hadde noe å lære bort. "Familien" stiftet en klubb den 11. mai 1972, som så senere kom til å hete NAGS.

Hvorfor jeg er interessert i å bli med å danne klubber?

Jo, fordi mine høyeste ønsker er å få kontakt med flest mulige som respekterer sin hobby med glød.

En liten hilsen fra en av de aller ivrigste muldvarper (skjerperere).

Tor Belstad.

Vi har mottatt et brev fra Italia hvor vi blir anmodet om å skaffe tilveie artikler om norske mineralforekomster. Man må anta etter brevets form at det stilles store krav i form av eksakte vitenskapelige opplysninger. Likeledes er man interessert i å bytte stuffer av god kvalitet. Henvendelsen er fra en mineralogigruppe ved universitetet i Torino. Hvis noen ønsker å være behjelpelig kan de henvende seg til formannen.

Regnskap pr. 29.1.1973.

Inntekter:

Utgifter:

Kontingent: 875,00

Utlodning: 146,50

1 021,50

Administrasjonsutgifter: 494,50

Leie av lokaler: 96,00

Diverse utgifter: 42,85

Kassabeholdning: 388,15

1 021,50

STYRET 1973

Tor Belstad, Haakon Tvetersvei 9 c, Oslo 6. Tlf.: priv. 26 14 45

Johnny Dalene, form., Hønsvn. 81, 1375 Høn. Tlf.: priv. 78 37 52

Harald O. Folvik, Tormodsvei 12, 1473 Skårer.

Inger Hagen, Deichmangt. 27 III, Oslo 1. Tlf.: priv. 20 55 46

Bjørn Henriksen, Haugerudvn. 72, Oslo 6. Tlf.: priv. 27 10 60

Carl L. Lang, Platousgt. 29, Oslo 1.

Trygve Skaug, Veksthusfløtten 28, Oslo 5. Tlf.: priv. 21 44 35

Kirsten Solberg, Aschehogsvei 13, Oslo 5. Tlf.: priv. 21 36 84

Hvis du står uten lupe og gjerne vil studere en stoff på nært hold kan du lage et lite hull i et eller annet materiale som måtte være for hånden. Når dette holdes nær øyet virker det som en lupe fordi øyet blir istand til å fokusere på kortere avstand. Rent teknisk er det analogt med å innføre en liten blenderåpning i et kamera og derved øke dybdeskarpheten.

ELITE-KOPI A/S

**OFFSET
FOTO
LYSKOPI
STENSIL**

Erling Skjalgssonsgt. 23b Oslo 2 tlf. 56 68 25

Overskrifter er satt i Letraset, teksten er skrevet på IBM Executive, og trykket i hurtigoffset. Arbeidet er utført av ELITE-KOPI A/S.